

Hvad er rabies?

- Rabiesvirus tilhører, sammen med de europæiske flagermus-lyssavira type 1 og 2, genus Lyssavirus, familien Rhabdoviridae
- Rabies er en dødelig zoonose, og katte vurderes at være en højrisikoart for transmission til mennesker i nogle europæiske lande.
- Rabies forekommer over hele verden med enkelte undtagelser. Store regioner i Europa er nu fri for terrestrisk rabies takket være vaccinationsprogrammer for vilde dyr.
- Den røde ræv er det primære virusreservoir i Europa.
- De seneste tilfælde i Vesteuropa har kunnet spores til illegalt importerede, inficerede kæledyr fra regioner i Afrika med endemisk rabies.
- Virusset inaktiveres nemt af detergent-baserede desinfektionsmidler.

Infektion

- Dyr med rabies er den eneste kilde til infektion.
- Virus udskilles i spyt i nogle dage, inden kliniske symptomer opstår.
- Den gennemsnitlige inkubationsperiode er 2 måneder, men kan variere fra 2 uger til adskillige måneder afhængig af infektionsstedet (bid, krads). Jo længere afstanden er mellem indgangsstedet for virus og centralnervesystemet, jo længere er inkubationsperioden. Jo større tæthed af nervevæv i det podede væv, jo kortere inkubationsperiode.
- Selvom katte kan inficeres af flagermus (med rabiesvirus eller andre lyssavira), er risikoen lille.

Kliniske symptomer

- Enhver uforklarlig aggressiv adfærd eller pludselige adfærdsændringer bør give anledning til mistanke.
- Sygdommen manifesterer sig som en rasende og en sløv form. Omkring 90 % af katte med rabies udviser den rasende form.
- På grund af encephalitis og involvering af kranienerver og forhjernen ses: fraværende/reducerede palpebral-, corneal- og pupilreflekser, strabisme, "tab" af underkæben, spytflåd, kramper, rykkende bevægelser, sitren, desorientering, formålsløs vandring, overdrevne følelsesmæssige reaktioner (irritabilitet, raseri, frygt, fotofobi) og såvel ataksi som paralyse i sidste ende efterfulgt af koma og død som følge af respirationsstop.
- Katte dør ofte efter et klinisk forløb på 3-4 dage.

Diagnose

- En endelig rabiesdiagnose stilles ved postmortem-laboratorieundersøgelser, helst af hjernevæv.
- I tilfælde af mistanke skal katten holdes isoleret, og dyrlægen skal kontaktes.
- Serologiske test bruges i nogle tilfælde til kontrol af vacciners effektivitet, specielt i forbindelse med internationale rejser.

Håndtering af sygdommen

- Vaccination af dyr efter udsættelse for smitte afhænger af den nationale sundhedslovgivning og er forbudt i mange lande.
- For at fremme den offentlige sundhedstilstand overvejes behandling af katte med rabies ikke.
- I områder med endemisk rabies bør strejfende katte altid håndteres med forsigtighed. Håndtering og pleje af optagne katte bør anses for farlig, selvom de tilsyneladende er raske.

Vaccination

- Katte immuniseres oftest mod rabies ved hjælp af inaktiverede adjuvantvacciner. En enkelt vaccination inducerer langvarig immunitet.
- Katte responderer bedre end hunde og mere end 97 % udvikler antistoftitre $\geq 0,5$ IE/ml efter den første vaccination, en værdi, som korrelerer med beskyttelsen.
- Killinger bør vaccineres ved 12-16-ugers-alderen og revaccineres et år senere.
- Nogle vacciner beskytter mod udsættelse for virulent rabiesvirus i 3 år eller mere, men national eller lokal lovgivning kan stille krav om årlige revaccinationer.

Foto: ERZ/AFSSA Nancy, France

- Anisocori hos en kat med rabies

Foto: Malene Thyssen / Wikimedia

- Den røde ræv (*Vulpes vulpes*) er det primære reservoir for rabies i Europa.

Foto: ERZ/AFSSA Nancy, France.

- Enhver aggressiv adfærd udvist af en kat bør lede til mistanke om rabies..

Foto: Artur Borkowski, Warsaw University

- I de sidste faser af rabies bliver kranienervene lammede (bemærk anisocori).

© Merrial

- Paralyse af facialnerve i det sidste stadie af rabies.